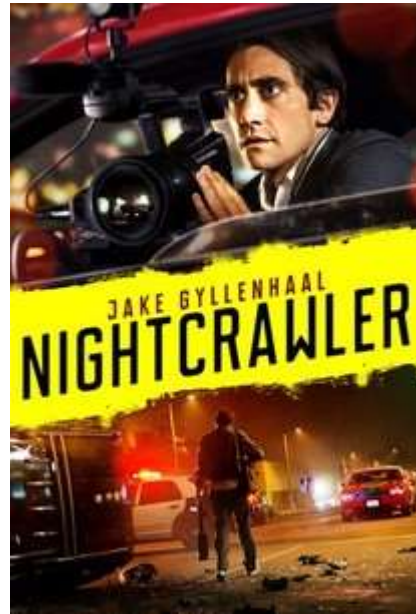

NIGHTCRAWLER

Proposta didàctica de Ramon Breu

SINOPSI-COMENTARI

Els *nightcrawlers* són professionals independents o *freelance* que elaboren peces de vídeo noticiables sobre robatoris, assassinats, accidents o incendis per vendre-les al millor postor. Quanta més sang hi aparegui, més diners podran demanar. Aquests mercenaris armats amb videocàmeres acostumen a interferir el senyal de ràdio de la policia amb la intenció de conèixer els focus de conflicte en temps real.

Lou Bloom (extraordinari Jake Gyllenhaal), un delinquent ocasional a la recerca de feina, coincideix una nit amb la furgoneta d'un rondador o *nightcrawler* molt actiu i descobreix un possible mitjà de vida. I és que les cadenes de televisió (i no només als Estats Units) poden pagar molts diners per poder situar la crònica negra al començament dels seus informatius. A Lou Bloom només li cal el seu cotxe, una càmera i un escàner per rastrejar les comunicacions de la policia. No té tècnica però li sobra desvergonyiment. Això sí, compta amb el suport interessat de la directora nocturna de notícies del canal KWLA, Nina Romina (Rene Russo), que prepara les notícies de Los Angeles per al primer informatiu, el de les 6h del matí. Nina és implacable, decideix el contingut de l'informatiu matinal menyspreant l'opinió escandalitzada del cap de redacció, l'única veu de la consciència en un desert on de l'ètica periodística no en queda ni rastre.

Jake Gyllenhaal va preparar el seu paper com si fos un coiot. El pla de Bloom agotzonat al sostre del seu cotxe ho sembla ratificar. Un coiot famèlic, perquè va perdre nou quilos abans del rodatge. Bloom contracta un assistent, en Rick, un sensesostre convertit en un GPS humà, sofrent copilot de les seves curses de matinada.

El protagonista, ell mateix ho reconeix, té poca formació. Només s'ha nodrit d'un curs de negocis *on line*. Té una mirada fixa inquietant, de sociòpata. Admet que no suporta la gent. Només té cura d'un ésser viu, la seva planta, que rega de manera reiterada.

El film es configura com una dramàtica reflexió sobre la pràctica de determinats mitjans de comunicació sense escrúpols, un airada condemna d'aquells que només busquen audiència sigui com sigui i que no dubten en subscriure les paraules del *nightcrawler* veterà, Joe Loder (Bill Paxton): *If it bleeds, it leads* (*Si hi ha sang, va a la portada*).

FITXA DE LA PEL·LÍCULA

Títol original: *Nightcrawler*

País i any: EEUU, 2014.

Producció: Kevin Kavanaugh

Direcció: Dan Gilroy

Guió: Dan Gilroy

Música: James Newton Howard

Fotografia: Robert Elswit

Muntatge: John Gilroy

Durada: 118 minuts.

<http://nightcrawlerfilm.com/>

Intèrprets: Louis Bloom (Jake Gyllenhaal); Riz Ahmed (Rick); Rene Russo (Nina Romina); Bill Paxton (Joe Loder); Michael Hyatt (Detective Frontieri); Kiff VandenHeuvel (Editor); Ann Cusack (Linda).

PANTALLA D'ACTIVITATS

1. Escriviu la sinopsi del film.
2. Com definiríeu un *nightcrawler*?
3. Quin retrat físic i psicològic faríeu del protagonista principal, en Louis Bloom?
4. Nina Romina, directora nocturna de notícies del canal KWLA, té un especial interès en potenciar notícies que reflecteixin la delinqüència urbana amb sang i on les víctimes siguin blancs. Com ho interpreteu? Per quina raó?
5. Per què, en un moment determinat de la pel·lícula, en Lou vol que li diguin Louis?
6. És justificable arrossegar una víctima d'un accident de cotxe per aconseguir un millor pla o entrar en una casa on s'acaben de produir assassinats per obtenir una gravació de les víctimes i vendre les imatges a una cadena televisiva? Qui creieu que té més responsabilitat: Els *nightcrawlers*; la cadena de televisió; les autoritats de l'estat; els telespectadors...?

7. Per què en Louis amaga a la policia les imatges on apareixen clarament els assaltants de la casa?
8. Parleu ara dels altres dos personatges, de la Nina i de l'ajudant d'en Louis, en Rick.
9. Una vegada i una altra, el protagonista principal parla amb un llenguatge propi dels negocis. Què ens volia transmetre el guionista i director amb aquesta qüestió?
10. En el tram final de *Nightcrawler*, la cadena de televisió sap que l'assalt de la casa responia a una revenja entre traficants i no a un assalt a una família innocent. En canvi, amaguen aquest detall tan important. Per què?
11. En les darreres imatges, lluny de ser detingut, veiem com en Louis ha ampliat el seu negoci: Disposa de dos vehicles amb el logo de la seva empresa i de tres treballadors. Què ens se'ns vol indicar amb aquest final?

LLENGUATGE I TÈCNiques AUDIOVISUALS

1. *Nightcrawler* és un film amb una gran profusió de primer plans, especialment sobre el rostre del personatge principal, en Louis Bloom. Quina funció fa el primer pla en el llenguatge cinematogràfic?
2. En el minut 4 veiem un moviment de càmera des del cotxe, un *tràveling*, mostrant-nos el carrer. Com creieu que es devia filmar?
3. En el minut 38, observem com en Louis té un nou cotxe i un nou equip de rastreig. Ningú ens ho ha explicat, però entenem que ha passat un cert temps. Quin nom té aquest recurs audiovisual que ha utilitzat el director?
4. Recordeu aquella escena on el protagonista trenca el mirall del lavabo de casa seva. Veiem la seva imatge fragmentada en els diversos trossos. Quin significat simbòlic creieu que deu tenir aquesta imatge?
5. El guió de la pel·lícula obliga a filmar el cotxe del *nightcrawler* des de fora del vehicle. Com creieu que es devia enregistrar aquest tipus de plans?
6. En el tram final del film, en el minut 94, en Louis li diu al seu ajudant que necessita dos angles de la imatge. Per cert, quantes angulacions podem trobar en el llenguatge cinematogràfic?

Consulteu aquest blog si teniu algun dubte:

<http://llenguatgecinematografic.wordpress.com/>

TRÀVELING DE LECTURES

SANG I FETGE RECUPERATS

Durant mesos i mesos el crim d'Alcàsser va desbocar el periodisme espanyol. El pretès periodisme. Les memòries més solvents deuen recordar l'espectacle grotesc que Nieves Herrero va perpetrar des d'Antena 3. Les audiències l'acompanyaven i els responsables del canal televisiu la van deixar fer. Herrero va transformar Alcàsser en un plató on es desplegava un serial sinistre, un xou de vísceres sentimentals obertes en canal. Potser el cas encara s'estudia en alguna facultat. Els parents d'algunes de les víctimes van quedar abduïts per la comèdia bàrbara. Conscients de la popularitat que donen les càmeres i els platós, se'n van fer addictes. I quan el cas començava a exhaurir-se, després de voltes i més voltes macabres, van recórrer a la teoria de la conspiració, que encara va arrossegar una part de l'audiència. Els assassins de les joves, deien, en realitat amagaven una xarxa d'intencions i complicitat molt més profunda.

Conten les cròniques que Nieves Herrero, encara en actiu a 13TV, es va redimir arran de les reflexions i les crítiques que li van ploure com la pedregada necessària. Va retirar-se durant un temps i després va reaparèixer a Televisió Espanyola en un programa d'intencions solidàries. Una catarsi necessària, però limitada. El fem televisiu ha passat de l'anècdota a la categoria i ara hi ha cadenes que s'assemblen més a un cabaret d'espectacle ínfim que a un mitjà que ha d'entendre la comunicació com a informació i entreteniment. No com a circ romà. De tota manera, l'espectador més sensat encara sap distingir entre la realitat natural i la induïda. Quan un televident es mira qualsevol de les seqüeles de *Gran Hermano* o productes al·lucinògens semblants sap que assisteix al teatre. O així hauria de ser. No és el cas dels informatius o dels programes que enganyen l'audiència proclamant-se'n. En aquests casos l'opinió pública baixa la guàrdia davant la publicada. Els efectes que se'n deriven són molt més perniciosos.

Així ha passat en el cas del sinistre de l'avió de *Germanwings*. La carn a la graella no s'ha limitat als barracons de platja. Ha arribat a alguns restaurants que es volen de luxe. Des del primer moment les autoritats i les parts implicades van decantar-se per la discreció i la contenció. L'envergadura de l'incident va fer difícil mantenir la serenitat. Alguns mitjans i alguns professionals van derrapar. Com que tenien hores de programació buides van obrir la llauna de l'especulació i la temeritat. Al segon dia van entrar de ple confonent informació amb espectacle. L'especulació inicial va deixar pas a l'especulació temerària. Alguns platós van tornar a fer de circ. Si no hi ha més dades que les primeres reaccions necessàries –localitzar el lloc del sinistre i desplegar la logística necessària per recuperar els cossos i acompanyar els familiars–, convé –els convé– deixar volar la imaginació i alimentar la morbositat. Una vegada més alguns d'aquests familiars han cedit a la temptació de la càmera, el micròfon o el plató. D'esdevenir els còmplices necessaris del cabaret grotesc.

La parada dels monstres ha tornat a quedar estesa. L'experiència antiga no ha servit de res i les crítiques dels més sensats en aquells casos ja eren

desmemòria. Aquesta vegada, però, el serial ha quedat bruscamment interromput perquè la fiscalia francesa ha aclarit les causes del sinistre en tenir-ne coneixement. Les conclusions potser han estat precipitades. El temps ho dirà. Però la revelació ha impedit la cadena d'especulacions que començaven a entrar en el ple deliri. Ha tornat a quedar clar que l'ésser humà és un animal recurrent en l'error. En tot cas, convindria estalviar-se la darrera fase del serial. La temptació a escampar teories conspiratives que qüestionen la versió oficial i que donen als carronyers l'oportunitat de mantenir l'audiència més badoca captiva algunes setmanes més. És difícil acontentar-se quan una tragèdia tan enorme queda reduïda a l'actuació potser psicòtica d'una sola persona. La realitat no sempre satisfà la tranquil·litat a què molts aspiren. Però el deliri no ens fa millors.

V. Sanchis. "Sang i fetge recuperats" El Punt Avui. 28-3-2015

Activitats

1. Investigueu sobre què fou el crim d'Alcàsser i el seu tractament televisiu.
2. Per què diu l'autor de l'article que són més pernicioses les conseqüències d'un programa informatiu tòxic que no pas programes al·lucinogens com *Gran Hermano*?
3. Què deu voler dir que *La carn a la graella no s'ha limitat als barracons de platja. Ha arribat a alguns restaurants que es volen de luxe*?
4. Hi veieu alguna relació entre el que diu l'articulista i els fets explicats per la pel·lícula *Nightcrawler*.

EN ALGÚN LUGAR DE LOS ÁNGELES: REFLEXIONANDO SOBRE NIGHTCRAWLER

(...) *Nightcrawler* no sólo destaca por ser un *thriller* psicológico muy potente, sino también por guardar en su interior una vertiente ensayística que refleja la situación actual de los medios de comunicación y el poder de la imagen cuando ésta expone un contenido no ficcional que bien puede afectar a la sensibilidad de su receptor. Desde el momento en que Louis Bloom, armado con su cámara de vídeo, se adentra en el competitivo mundo de la grabación de accidentes, homicidios y demás acontecimientos violentos, descubre que no sólo importa ser el primero en llegar al lugar de los hechos, sino recopilar la mayor cantidad de contenido violento posible para alimentar, satisfactoriamente, tanto a los canales de televisión (que agradecen su contribución de forma económica según lo explícita que sea), como a los millones de espectadores que cada día encienden su televisor para saciar su apetito morboso viendo el sufrimiento ajeno.

Así, Gilroy expone cómo la televisión se ha convertido en un medio a través del cual la sociedad puede acceder de forma sencilla a un contenido éticamente inapropiado, (puesto que lo que se muestra en esas imágenes no puede considerarse totalmente informativo), cuyo atractivo recae en la observación repetitiva de acontecimientos de carácter obsceno (muerte, sufrimiento) que dejan de lado la descripción de los hechos para ilustrarlos audiovisualmente. Este hecho se ve reflejado en la brillante secuencia en la que se expone cómo

las imágenes recopiladas por el protagonista se emiten en directo, viéndose sometidas a una manipulación por parte del emisor (el Canal KWLA de noticias), que pretende mostrar incesantemente el contenido más morboso, sin demora por consideraciones morales o éticas (derechos de autor, privacidad), para conseguir la mayor audiencia posible. No obstante, el poder de las imágenes no sólo se aplica a la audiencia, sino también a su potencial revelador de hechos que se creían enterrados, tal y como se expone cuando Lou hace uso de la grabación en la que se puede identificar a los implicados en el homicidio para desencadenar unos acontecimientos determinados (persecución y arresto), con el fin de hacerlos más atractivos para una sociedad hambrienta por saber qué hay detrás de un caso tan aterrador como es el de la *Horror House*.

Finalmente, el potente ensayo visual que Gilroy lleva a cabo (al satirizar el mundo de la prensa y los medios de comunicación), combinado con el suspense del *thriller*, culmina con un desenlace más que significativo, que refleja el poder de la imagen obscena sobre la infinita cantidad de miradas que día a día buscant en los medios algo que les estimule, y sacie su apetito morboso con un plato en el que el sufrimiento ajeno y el horror son los ingredientes principales.

Sergi Tesoro "En algun lugar de Los Ángeles: Reflexionando sobre *Nightcrawler*." 14-4-2015. Adaptació de l'autor.

<https://www.elcineenlasombra.com/en-algun-lugar-de-los-angeles-reflexionando-sobre-nightcrawler/>

Activitats

1. Què us sembla l'afirmació que la televisió s'ha convertit en un mitjà a través del qual s'accedeix a continguts èticament inapropiats.
2. Què proposaríeu per neutralitzar pràctiques televisives semblants a les vistes a *Nightcrawler*.

CONTRACAMP: ASPECTES DIDÀCTICS PER AL PROFESSORAT

Elements de debat i relacions que es poden establir:

- La construcció de notícies a determinats mitjans de comunicació.
- La funció dels mitjans de comunicació en les societats democràtiques.
- La crisi del periodisme en les societats occidentals.
- La figura dels *nightcrawlers* i altres espècies semblants.
- L'ètica en el periodisme i en els mitjans de comunicació.
- Poders democràtics i regulació en els mitjans de comunicació.
- La riquesa i la creativitat del llenguatge cinematogràfic.
- L'art i la interpretació com a forma de rehabilitació i superació personal.

Objectius formatius

- Reflexionar sobre la importància de l'entorn audiovisual en la nostra societat.
- Aproximar-se al coneixement dels mecanismes d'obtenció d'audiències en alguns mitjans de comunicació.
- Reflexionar sobre el significat de l'èxit empresarial i la responsabilitat social.
- Iniciar-se en l'educació en comunicació audiovisual.
- Debatre el sistema de valors en el món d'avui.
- Observar la complexitat social de la societat occidental.
- Entendre el cinema com a forma artística i eina de coneixement de les societats contemporànies
- Estudiar i analitzar obres cinematogràfiques.

Criteris d'avaluació

- Visionat atent, correcte i respectuós del film.
- Respondre les qüestions de comprensió i del llenguatge cinematogràfic de forma reflexiva i interessada.
- Capacitat per relacionar i entendre les diferents problemàtiques sobre la televisió i la seva influència plantejades en el film.
- Identificar els temes i subtemes de la pel·lícula.
- Lectura dels textos de la proposta didàctica i realització adequada de les activitats.
- Participació activa en els debats que es puguin suscitar.
- Expressió escrita i oral correcta de les feines proposades.